

Vrijednost zikra (Medina)

Hatib: dr. Halid ibn Sulejman el-Muhenna

22. džumadel-ula 1444. po Hidžri / 16. decembar 2022.

Hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

Uzvišeni kaže: "O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

"O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire." (En-Nisa, 1)

"O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio." (El-Ahzab, 70–71)

O vjernici, kao što tijelo ne može živjeti bez hrane i pića, isto tako duša ne može živjeti bez svoje hrane, a njena hrana je spominjanje njenog Stvoritelja. Imam Buhari, bilježi od Ebu Musaa Abdullaha ibn Kajsa el-Ešarija, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Primjer onoga koji spominje svoga Gospodara i onoga koji Ga ne spominje je kao primjer živog i mrtvog."

Život onoga koji spominje svoga Gospodara je istinski, pravi život, on se nastavlja i nakon čovjekove smrti i propadanja tijela, jer njegova duša ne propada, nego samo napušta tijelo i odlazi u novi svijet koji se zove berzah, zagrobni život.

O muslimani, ono što je voda za biljke to je spominjanje Allaha za srce. Da nema spominjanja Allaha, čovjekovo srce i život bili bi poput života i srca životinje, a na ovo značenje ukazuju riječi Istinitog: "... a oni koji ne vjeruju – koji se naslađuju i žderu kao što stoka ždere – njihovo će prebivalište Vatra biti!" (Muhammed, 12)

O vjernici, srca hrđaju nemarom i grijешenjem, a njihovu hrđu otklanjaju istigfar – traženje oprosta i spominjanje Allaha. Spominjanjem Allaha otklanjaju se nedaće, odbija zlo i olakšavaju iskušenja. Zikr je glačalo srca i njegov lijek kada se razboli. Jedan od najuzvišenijih i najvrednijih oblika zikra jeste tesbih – hvaljenje i veličanje Gospodara svjetova. To je zikr plemenitih meleka, na najuzvišenijem mjestu u kosmosu. Uzvišeni kaže: "I vidjet ćeš meleke kako Prijesto okružuju, veličajući i hvaleći Gospodara svoga; i svima će se po pravdi presuditi i reći će se: 'Hvaljen neka je Allah, Gospodar svjetova!'" (Ez-Zumer, 75) To je njihova navika, ujutro i uvečer. "Hvale Ga noću i danju, ne malaksavaju." (El-Enbija, 20) To je, također, zikr svih stvorenja, velikih i malih. "Njega veličaju sedmera nebesa, i Zemlja, i oni na njima; i ne postoji ništa što Ga ne veliča, hvaleći Ga; ali vi ne razumijete veličanje njihovo. On je doista blag i mnogo prašta." (El-Isra, 44)

Tesbih je čovjekova poputnina u suočavanju sa iskušenjima i teškoćama. Uzvišeni za Svoga roba i poslanika Junusa, alejhis-selam, kaže: "I Zunnunu se, kada srdit ode i pomisli da ga nećemo kazniti – pa poslije u tminama zavapi: 'Nema boga osim Tebe, hvaljen neka si!, a ja sam se zaista ogriješio prema sebi!' – odazvasmo i tegobe ga spasismo: eto, tako Mi spasavamo vjernike." (El-Enbija, 87–88)

"... i da nije bio jedan od onih koji Allaha veličaju, sigurno bi ostao u utrobi njenoj do Dana kad će svi biti oživljeni." (Es-Saffat, 143–144)

Pozanti ashab Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: "Nijednog vjerovjesnika nije zadesila nevolja a da izlaz iz nje nije tražio u tesbihi." Tesbih je najčasnije djelo onih koji pred Allahom ničice padaju.

Uzvišeni kaže: "U Naše riječi vjeruju samo oni koji, kad se njima opomenu, licem na tle padaju, i koji Gospodara svoga veličaju i hvale i koji se ne ohole." (Es-Sedžda, 15)

Ova vrsta zikra posebno je draga Milostivom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Dvije rečenice su lahke na jeziku, teške na vagi, a drage Milostivom: 'Subhanallahi ve bi hamdihi, subhanallahil-azim!'" (Muttefekun alejhi)

Svojom vrijednošću ističe se u odnosu na druge zikrove. Prenosi se od majke pravovjernih Džuvejrije bint Haris da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, otišao od nje nakon što je klanjao sabah-namaz, a ona je ostala sjedeći na mjestu na kojem je obavila namaz, zatim se vratio kada je jutro već bilo odmaklo i zatekao ju je na istom mjestu, pa je rekao: "Još uvijek si na istom mjestu na kojem sam te ostavio?" "Da", reče ona. "Nakon što sam izašao, izgovorio sam četiri rečenice tri puta, kada bi se izmjerile sa onim što si ti od jutros učila, pretegnule bi ih: 'Subhanallahi ve bi hamdihi adede halkihi ve rida nefishi ve zinete aršihi ve midade kelimatih! – Slavljen je Allah i Njemu pripada hvala, onoliko puta koliko ima Njegovih stvorenja, onoliko koliko je On zadovoljan, onoliko koliko je težak Njegov Arš i koliko ima tinte kojom su ispisane Njegove riječi!'" (Muslim)

Jedna od vrijednosti tesbiha jeste ta da ga je Allah učinio zikrom Svojih odabranih robova u Džennetu, oni će biti nadahnuti njime, kao što su na dunjaluku nadahnuti disanjem. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Stanovnici Dženneta jest će i piti, iz nosa im neće izlaziti slina, neće imati potrebu za velikom i malom nuždom, nakon jela će podrigivati, a njihovo podrigivanje nalikovat će prskanju miska. Bit će nadahnuti tesbihom i tahmidom, kao što su nadahnuti disanjem." (Muslim) Kada stanovnici Dženneta nešto poželeva, oni će to tražiti tesbihom (riječima subhanallah), pa će im se dati, kao što kaže Uzvišeni: "Molitva njihova bit će u njima: 'Hvaljen neka si, Allahu!', pozdrav njihov: 'Mir vama!', a njihova posljednja molitva: 'Tebe, Allaha, Gospodara svjetova, hvalimo!'" (Junus, 10)

Sufjan es-Sevri rekao je: "Kada nešto poželeva, reći će: 'Subhaneke Allahumme', pa će im doći." Slično tumačenje prenosi se od Abdulmelika ibn Džurejdža, Allah im se smilovao.

Tesbih je hrana za vjerničke duše, ujutru i uvečer. "Pa, hvaljen neka je Allah kad god omrknete i kad god osvanete." (Er-Rum, 17)

Tesbih je njihovo sredstvo za uvećanje nagrade i brisanje grijeha. Sa'd ibn Ebu Vekkas, radijallahu anhu, plemeniti ashab kojem je obećan Džennet, rekao je: "Bili smo kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kada je rekao: 'Zar jedan od vas ne može svaki dan uraditi hiljadu dobrih djela?', pa ga je neko upitao: 'Kako je moguće da neko u jednom danu uradi hiljadu dobrih djela?' Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče im: 'Neka kaže 'subhanallah' sto puta i 'Allahu ekber' sto puta, i to je hiljadu dobrih djela.'" (Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ko izgovori, kada osvane i kada omrkne: 'Subhanallahi ve bi hamdihi' sto puta, niko neće doći na Sudnji dan sa nečim boljim od toga, osim onaj ko to izgovori isto toliko ili više od toga." (Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: "Ko u jednom danu sto puta izgovori: 'Subhanallahi ve bi hamdihi', bit će mu oprošteni grijesi makar ih bilo poput morske pjene." (Buhari i Muslim)

Tesbih je uzrok čovjekovog zadovoljstva njegovim Gospodarom, prihvatanja Njegovog šerijata i pokorovanja Njegovim naredbama. Uzvišeni kaže: "Zato otrpi njihove riječi i obavlaj molitvu, hvaleći Gospodara svoga, prije izlaska sunca i prije zalaska njegova, i obavlaj je u noćnim satima, i na krajevima dana – da bi bio zadovoljan." (Taha, 130)

Tesbih je uzrok prostranstva u prsima i odstranjenja tjeskobe iz njih. "Mi dobro znamo da ti je teško u duši zbog onoga što oni govore, zato veličaj Gospodara svoga i hvali Ga, i molitvu obavlaj." (El-Hidžr, 97–98)

Tesbih je spomenut je zajedno sa hamdom – zahvalom na više mjesta u Kur'anu, kao što su riječi Uzvišenog: "Zato veličaj Gospodara svoga i hvali Ga." (El-Hidžr, 98); "veličaj Gospodara svoga i zahvaljui Mu prije sunčeva izlaska i prije zalaska" (Kaf, 39).

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, najčešće je spajao tesbih (veličanje) sa hamdom (zahvalom), slijedeći u tome Kur'an, a razlog je taj što tesbih sadrži negiranje mahana

i nedostataka Allahu, džellešanu, a tahmid (zahvala, hvaljenje) sadrži potvrdu svojstava savršenstva zbog kojih Gospodar zaslužuje da bude hvaljen.

O vjernici, često učenje tesbiha Allahova je blagodat i počast prema čovjeku, i ona proizlazi iz dvije stvari: prva, čovjekove spoznaje vrijednosti tesbiha i veličine njegove nagrade, i druga, razmišljanja o veličini Allahovog stvaranja, Njegovom upravljanju svime, blagodatima i Njegovim djelima na ovom i budućem svijetu.

O muslimani, koliko nam je samo potrebna ustrajnost u veličanju i slavljenju našeg Gospodara, uz spoznaju njihovog značenja i vrijednosti i nadu u Njegovu nagradu, kako bi naše duše uživale, naše grudi osjetile smiraj i kako bi se povećala naša deredža kod Velikog i Uzvišenog.

Često spominjanje Allaha ima svoje mnogobrojne koristi, a najveća je da je zikr uzrok spasa od Allahove kazne. Ebu Abdurrahman Muaz ibn Džebel, radijallahu anhu, rekao je: "Sin Ademov ne može učiniti bolje djelo, koje će ga spasiti od Allahove kazne, od zikra."

Jedna od tih koristi jeste Allahova pomoć i podrška Njegovom robu koji Ga često spominje, a o tome kaže Uzvišeni: "Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti" (El-Bekara, 152)

U hadisi-kudsijju, Uzvišeni kaže: "Ja se prema Svom robu odnosim shodno njegovom mišljenju o Meni, i Ja sam s njim kada god Me spomene." Uzvišeni Allah je sa Svojim robom koji Ga veliča, slavi, hvali i traži oprost od Njega, čuva ga i pomaže, On mu je dovoljan i uz njega je. Što više i što češće Ga spominje, sve je veća Njegova pomoć i podrška. Čovjek će imati onoliko koristi od zikra koliko se njegovo srce veže za onoga Koga spominje.

Allahu moj, učini nas, Tvojom dobrotom, od onih koje si počastio zikrom, pa si i Ti njih spomenuo. Allahu moj, počasti nas spominjanjem i hvaljenjem Tebe, danju i noću, onako kako si Ti zadovoljan.

O vjernici, petak je najbolji dan u sedmici, a vaš Vjerovjesnik naredio vam je da donosite salavate i selame na njega.

